

Řešení přístupnosti v rámci jednotlivých kroků životního cyklu IS

Typ:

Část

Anotace:

Detailní uvedení konkrétních kroků a souvislostí přístupnosti v rámci kroků fází cyklu ISVS respektive ICT řešení ve veřejné správě

Téma:

Přístupnost informací, Přístupnost veřejné správy, wmaa----

Stav:

Vydáno

V rámci jednotlivých fází životního cyklu informačního systému či technického řešení jsou definovány určité povinné kroky, kupříkladu dle vyhlášky [360/2023 Sb. \(vyhláška o dlouhodobém řízení\)](#). Některé tyto kroky mají vazbu i na přístupnost služby jako takové, ale i na technickou přístupnost řešení.

Rozdělení a podrobnosti vychází z [Detailnější rozpad přípravných fází životního cyklu IS/ICT řešení](#) a [Jak řešit přístupnost a potřeby OZP v jednotlivých fázích životního cyklu IS a ICT řešení](#)

Níže je uvedeno, na co obecně myslet a kde a jakým způsobem se přístupnost má v rámci těchto kroků řešit:

- Fáze 1: Strategické plánování vytvoření a rozvoje řešení
 - Krok Vznik a analýza potřeby
 - Po celou dobu se nezapomíná na to, že defacto jakoukoliv službu a jakoukoliv interakci s veřejnou správou mohou rovnoprávně činit i OZP a musí se na to myslet ve všech fázích a počítat s tím
 - Krok První architektonické posouzení potřeby a souladu potřeby s architekturou
 - V rámci jakéhokoliv záměru či architektonického rozmyšlení se přístupnost zmiňuje jako jeden z klíčových principů a to včetně souladu s IKČR, ale především v souladu se zákonnými požadavky
 - Do legislativního rámce se nezapomene uvést i povinnost přístupnosti podle zákona 99/2019 a § 93 ZZVZ
 - Výstup Architektonický záměr nebo koncept
 - Ani v první architektuře na to nezapomínáme. Máme-li kdekoliv jako byznys nebo motivační prvek člověka, jde také automaticky o OZP.
 - Do motivace nezapomeneme uvést příslušné architektonické principy včetně principu 3 z IKČR. Dále do architektury na motivační vrstvu dáme princip přístupnosti řešení a jako cíl i Naplnění potřeb osob se zdravotním postižením
 - Výstup Investiční záměr
 - V IZ se uvede, že se od počátku myslí na přístupnost a ta bude součástí dodávky a výsledku, tedy přístupnost nebude znamenat pozdější neoprávněné navyšování finančních prostředků na řešení
 - Výstup Formulář OHA

- V rámci souladu s IKČR je nutné zodpovědět soulad s principem č. 3
- U technického řešení, třeba portálu nebo informačního systému se posuzuje, zda se myslí na přístupnost
- V rámci otázek na uživatelské rozhraní se řeší také UX, shoda s národním designsystémem a to včetně přístupnosti
- Je vhodné popsat i to, že dbáte na přístupnost u všech veřejných zakázek (povinnost podle § 93 ZZVZ)
- U testování a spolupráce se stakeholdery a to včetně uživatelů deklarujete i to, jak jste řešili potřeby OZP
- Fáze 2: Plánování a příprava vytvoření a rozvoje řešení
 - Krok Seznam požadavků na řešení
 - Obecným klíčovým požadavkem je přístupnost. A to zejména přístupnost u výrobnků, zařízení informačních systémů, jakýchkoliv rozhraní, dokumentů a výpisů apod.
 - Základní požadavky na naplnění povinností přístupnosti zejména podle zákona 99/2019, 499/2004 a případně 424/2023
 - V požadavcích na testování a ověření jsou i požadavky na otestování přístupnosti dle požadavků příslušných technických norem a rámců
 - Výstup Studie proveditelnosti
 - Ve studii proveditelnosti se posoudí možný rozsah využívání i osobami se zdravotním postižením, vychází se přitom z maximální varianty a z předpokladu, že OZP budou využívat služby či systém v maximální míře
 - Přístupnost se zmiňuje jako jeden ze základních principů, studie proveditelnosti obsahuje popis potřeby přístupnosti a to pro jednotlivé oblasti (webové rozhraní, aplikace, dokumenty, výstupy, uživatelská rozhraní, procesy služby apod.)
 - Nesplnění přístupnosti se považuje za riziko s významným dopadem v rámci řízení rizik projektu
 - Krok Návrhy řešení a výběr řešení
 - Přístupnost sama neovlivňuje způsob řešení. Pouze je nutné u jakéhokoliv navrhovaného a pak vybraného řešení mít vyřešenou i přístupnost. Teoreticky je možné, že třeba nedostatečné znalosti vnitřních vývojářů k přístupnosti mohou ovlivnit, zda se bude realizovat vlastním vývojem, nebo externí dodávkou apod.
 - Krok Formalizovaný exit plán
 - Nepřístupné řešení je důvodem pro okamžitý exit
 - Krok Architektura řešení
 - Přístupnost zohledníme na všech vrstvách architektury
- Fáze 3: Realizace vytvoření a rozvoje řešení
 - Krok Zadávací dokumentace
 - Povinným požadavkem je přístupnost podle § 93 ZZVZ
 - U uživatelských rozhraní, webových stránek a rozhraní a u mobilních aplikací povinné požadavky na přístupnost a soulad s rámcem WCAG a případně dalšími technickými normami
 - Konkrétní funkční a technické požadavky na přístupnost pro vsechny relevantní oblasti řešení
 - Nezapomenout na přístupnost digitálních dokumentů, zejména u dokumentů vytvářených a generovaných řešením
 - Krok Veřejná zakázka nebo vývoj
 - Obecná deklarace povinné přístupnosti podle § 93 ZZVZ
 - Pokud uchazeč nedeklaruje přístupnost, bude vyloučen pro nesplnění obecných závazných podmínek

- Při kvalifikaci požadovat reference jen na zakázky splňující § 93
- Krok Smluvní zajištění dodávek
 - Požadavek na přístupnost je součástí smlouvy
 - Ve smlouvě se přímo deklaruje přístupnost podle § 93 ZZVZ a dalších relevantních předpisů
 - V rámci smlouvy se zajišťuje i dodání dokumentace k přístupnosti a to včetně testů a výsledků testů
- Krok Realizace
 - V realizačním projektu se na úrovni řízení projektu i běžných pracovních balíčků myslí na přístupnost, včetně plnění konkrétních požadavků
 - O přístupnosti se jedná s dodavatelem průběžně a nenechává se to až na akceptační fázi
 - Průběžně v etapách vývoje se sleduje a testuje přístupnost
 - Přístupnost je oblastí pro součinnost a spolupráci zadavatele s dodavatelem
- Krok Posouzení výsledku s požadavky
 - V rámci testování se provádí testy přístupnosti a to jak automatizované, tak i uživatelské testy
- Krok Vytvoření provozní dokumentace
 - V provozní dokumentaci se v části architektury zmíní i architektonické znalosti v souvislosti s OZP
 - U dokumentace uživatelského rozhraní se uvede posouzení přístupnosti a případné speciality
 - V Provozním řádu pro uživatele se zmíní možnosti nastavení přístupnosti na úrovni uživatele v uživatelském rozhraní systému
 - V části s testováním a výsledky testů se uvede i výsledek testování na splnění požadavků přístupnosti
- Krok Zkušební provoz
 - V rámci testování ve zkušebním provozu se realizuje také testování přístupnosti daných uživatelských rozhraní a to jak automatizovaně, tak i uživatelsky
 - Výsledky testování přístupnosti se uvedou v rámci testovací dokumentace jako součást dokumentace zkušebního provozu jako podklad pro kolaudační stanovisko OHA
- Krok Akceptace produkčního prostředí
 - Při vývoji, testování a akceptaci zahrnout přístupnost
 - Bez otestované přístupnosti nelze akceptovat
 - Nedodržení přístupnosti není dílčí ani nezávažná vada pro akceptaci s výhradou
- Fáze 4: Produkční provoz řešení
 - Krok Řízení požadavků a změn
 - Mezi spravované a řešené požadavky patří i požadavky související s přístupností (tedy ne jen samotné požadavky na přístupnost)
 - Požadavky související s přístupností se vedou v rámci jejich správy a vyřizování jako samostatná kapitola, nebo s příslušným příznakem, aby je bylo možno vyhodnocovat najednou
 - Požadavky na přístupnost jsme povinni považovat za rizikové a za prioritní v rámci splnění legislativních povinností a tak se k nim i chovat
 - Krok Zajištění a vyhodnocování testů
 - Součástí jsou i testy přístupnosti a testy UX
 - Krok Školení uživatelů
 - Součástí školení je i problematika přístupnosti
 - U školení nezapomínáme na školení jak tvořit přístupný obsah, protože jedna věc je platforma, ale daleko důležitější je jednotlivý obsah

- Součástí musí být i přístupnost dokumentů
- Krok Podpora uživatelů
 - Musíme myslet na to, že u většiny systémů jsou našimi uživateli i úředníci a zaměstnanci úřadu, na to se často dostatečně nemyslí. I oni mohou být OZP a někdy jsou potřeby interních OZP doslova ignorovány.
 - Mezi procesy podpory uživatelů patří i reakce na požadavky a dotazy stran přístupnosti, nebo i obecné dotazy od OZP
- Fáze 5: Vyhodnocení životního cyklu řešení
 - Krok Zpětná vazba od uživatelů a náměty na změny
 - Pozor na připomínky, podněty a stížnosti na přístupnost od uživatelů. Ty jsme povinni řešit a to vlastně přednostně, abychom neprohlubovali diskriminační chování.
 - V rámci zpětné vazby se sledují i podněty a připomínky OZP a to jak z pohledu uživatelského rozhraní, tak i z pohledu technického řešení, nezapomínáme uvádět i související opravy a nápravy přístupnosti
 - V rámci prohlášení o přístupnosti nezapomeneme poskytnout jednoduše dosažitelné kontakty, kam se mají vznášet stížnosti a náměty od uživatelů
 - Krok Průběžné vyhodnocování funkčnosti řešení
 - Sleduje se i přístupnost a to jak z pohledu uživatelského rozhraní, tak i z pohledu technického řešení
 - Sleduje se i přístupnost dokumentů a výstupů
 - Sbírají se také anonymizované statistické údaje o používání rozhraní uživateli, u kterých prohlížeč deklaruje příznak používání asistivní technologie
 - Krok Vyhodnocování efektivity provozu a prostředků
 - Sledují se i potřebné průběžné úpravy spojené se zlepšením přístupnosti

From:
<https://egdwiki.info/> -

Permanent link:
<https://egdwiki.info/ga:wmaa:reseni-pristupnosti-v-ramci-kroku-fazi-zivotniho-cyklu-is>

Last update: **28.06.2025 21:55**

